



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

PROTOKOLL
2018-03-19
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 5
Mål nr P 2383-18

RÄTTEN

Hovrättsråden Johan Svensson, Malin Wik och Ralf Järtelius, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Caroline Appelberg

PARTER

Klagande

1. C.D.

2. Wasatornet AB, 556151-8167

Ombud för 1-2: Advokaten S.M

SAKEN

Klagan över domvilla

BERÖRT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-12-04 i mål nr P 6609-16

C.D. och Wasatornet AB har klagat över domvilla och anført i huvudsak följande:

C.D. äger fastigheten XX i Österåker, som förvaltas av Wasatornet enligt gällande avtal. De har under flera år fört löpande underhandlingar med kommunen om att anta en ny detaljplan för fastigheten, där det finns en marina som skulle kunna utökas med en ny detaljplan. Kommunfullmäktige i Österåker kommun antog en detaljplan den 19 december 2016. Beslutet överklagades till mark- och miljödomstolen som den 4 december 2017 upphävde planen. Trots att C.

Dok.Id 1405299

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

D. och Wasatornet är uppenbara sakägare har domen meddelats mot dem utan att domstolen ens berett någon av dem tillfälle att svara på inkomna överklaganden eller i övrigt yttra sig. Med hänsyn till detaljplanens betydelse för den verksamhet som bedrivs på fastigheten lider både C.D. och Wasatornet betydande förfång genom mark- och miljödomstolens dom. Mark- och miljödomstolens dom har överklagats av Österåkers kommun. De förutsätter att kommunens talan i huvudsaken får anstå till dess att beslut meddelats med anledning av deras klagan över domvilla.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2018-04-05)

Mark- och miljööverdomstolen avslår C.D. och Wasatornets klagan över domvilla.

Skäl för beslutet

Mark- och miljödomstolens dom har överklagats av Österåkers kommun. Det överklagandet handläggs f.n. i Mark- och miljööverdomstolens mål nr P 12026-17. C.D. och Wasatornet har dock inte själva överklagat domen inom överklagandefristen och har därför inte möjlighet att, på ordinär väg, för egen del få till stånd en överprövning av mark- och miljödomstolens avgörande. Under sådana förhållanden kan den omständigheten att domen inte har vunnit laga kraft mot kommunen inte föranleda slutsatsen att C.D. och Wasatornet av den anledningen skulle vara förhindrade att klaga över domvilla.

Av 59 kap. 1 § första stycket 2 rättegångsbalken följer att ett avgörande som vunnit laga kraft kan undanröjas på grund av domvilla, om genom avgörandet någon som inte har varit part i målet lider förfång (jfr 5 kap. 1 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar och 42 § lagen [1996:242] om domstolsärenden). Klagan över domvilla på denna grund får föras endast av den som påstår sig lida förfång (jfr W, Domvillobesvär av tredje man, 1956 s. 68 och rättsfallet NJA 2004 s. 728).

Av 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) framgår att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten (det s.k. kommunala planmonopolet). Det innebär att det endast är kommunen som har befogenhet att anta planer. Det är också kommunen som ensam avgör om och vid vilken tidpunkt planläggning ska ske. Av det anförda följer att enskilda fastighetsägare eller exploatörer inte har någon rätt att få till stånd en detaljplan. Sådana intressenter anses inte heller ha rätt att överklaga ett avgörande varigenom ett beslut att anta en detaljplan har upphävts. (Se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 oktober 2016 i mål nr P 3655-16 och MÖD 2012:51.)

Mot angiven bakgrund kan det ifrågasättas om C.D. och Wasatornet är berörda av beslutet att upphäva detaljplanen på sätt som krävs för att de, enligt 59 kap. 1 § rättegångsbalken, ska anses vara behöriga att klaga över domvilla. Eftersom de har påstått att de lider förfång genom beslutet finns det dock skäl att pröva deras klagomål i sak (jfr W, Domvillobesvär av tredje man, 1956 s. 69). Vid en sådan sakprövning konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att en konsekvens av det kommunala planmonopolet är att det vid prövning av ett överklagande av en kommuns beslut att anta en detaljplan inte finns anledning att kommunicera överklagandet med någon annan än kommunen. I vart fall kan mark- och miljödomstolens underlåtenhet att i detta fall bereda C.D. och Wasatornet tillfälle att yttra sig i målet inte anses innefatta domvilla. C.D. och Wasatornets klagan över domvilla ska därför avslås.

Omständigheterna är inte heller sådana att det finns skäl för resning enligt bestämmelserna i 58 kap. rättegångsbalken eller synnerliga skäl för resning enligt 42 § andra meningen lagen om domstolsärenden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Överklagande senast 2018-05-03

Caroline Appelberg
Protokollet uppvisat/